

PREDNOSTI DVOJEZICNOSTI ILI BILINGVIZMA

vineri, 16 ianuarie 2015

U prošlom smo lanku govorili o znanju stranih jezika i o prednostima pri započinjanju ukoliko dobro govorimo barem jedan veliki svjetski jezik.

Nastavljamo pisati o prednostima poznavanja jezika, no ovaj smo put govoriti o našem materinskom, hrvatskom jeziku. Nastojimo rasvijetliti neke aspekte o tome koliko poznajemo svoj materinski jezik, u našem arhai noj varijanti kao i u književnoj varijanti.

Najmanje

polovica svjetskog stanovništva je dvojezi na ili višezjezi na, tj. govore dva ili više jezika. U svakodnevnom životu sve više Europljana susreće se sa stranim jezicima. U tom kontekstu, sve se više javlja potreba za stvaranjem većeg interesa za jezicima među europskim građanima.

Idemo

pokušati objasniti na početku što je to uopće dvojezičnost ili bilingvizam. Razni ljudi termin bilingvizam definiraju različito. Dok za neke bilingvizam predstavlja podjednaku sposobnost komuniciranja na dva jezika, za druge on znači sposobnost (pojedince, skupine) da komunicira na dva jezika.

Postoje

različite teorije kako dijete najbolje "uči" da istovremeno koristi dva jezika. Mnogi se znanstvenici slažu da je dijete koje je istovremeno izloženo dvama jezicima u ranoj životnoj dobi prirodno naučiti (služiti se njima) koristiti oba jezika. Također, za očekivati je da će djeca prolaziti kroz periode mijenjanja oba jezika, te poslije vanjske riječi (riječi) iz drugog jezika kako bi izrazili neke svoje ideje, a ponekad će se to dogoditi i u istoj rečenici.

Djeca

ne moraju biti podjednako vještici u oba jezika. Dok jedan od njih bolje upotrebljavaju, drugi možda bolje razumiju, odnosno dok su u jednom aktivni govornici, u drugom su pasivni. Ukoliko mu se drugi jezik "predstavi" u kasnijoj predškolskoj dobi, u vrijeme kada je dijete već usvojilo i ovladalo osnovama prvog jezika mogu nastati problemi.

Mi,

kao nacionalna manjina, spadamo u ovu skupinu stanovništva koja je dvojezi na. Znači, od malih nogu usvajamo dva jezika. Materinski, koji u ime i govorimo u kući, u našem mjestima, i ovaj drugi, službeni, rumunjski. S rumunjskim se službeno susrećemo u vrtu, ali u stvarnosti zapravo puno ranije, preko televizije, dječjih novina itd.

Upravo

tu želimo skrenuti pozornost na opasnost preestog posezanja za rumunjskim riječima. Ukoliko, na društvenim mrežama (pogotovo na Facebooku), ali i u svakodnevnom životu, pažljivi smo slušaatelji brzo shvatiti da nekako previše koristimo ne samo rumunjske riječi već i riječi rečenice. čak i onda kada dobro znamo kako to možemo reći na vlastitom materinskom jeziku. Sasvim je normalno da možda ne bismo znali to reći na književnom hrvatskom jeziku (koji uostalom u ime i koristimo u kolima), no

sigurni smo da ćemo barem osamdeset posto znati reći i na našem;em našem;evskom narječju. Odrasli i starije osobe tako i govore, no u enici i mladi ne;to manje.

Moramo

spomenuti da su za nas važna oba jezika, i materinski i službeni. Ali nismo skloni mišljenju da bi jedan bio prestižniji od drugog. I ne trebamo koristiti viš;e jednog, a na uš;trb drugog. Znamo da su jezici živi organizam, da su stalno u kontaktu jedni s drugima i utje u jedni na druge na razne načine.

Pametno

je i korisno za nas da uvamo i negujemo naš; materinski jezik, koji je za nas prednost, jer smo mi dvojezi na sredina. A dvojezi nost nosi sa sobom mnoge prednosti: to čini u enje ostalih stranih jezika lakš;im, proš;iruje proces razmišljanja i neguje kontakte s drugim ljudima i njihovim kulturama.

I

kao š;to smo naglasili u prijašnjem članku o prednosti poznavanja stranih jezika, i ovdje podsjećamo da dvojezi nost i viš;jezi nost imaju za posljedicu i ekonomske prednosti: radna mjesta su lakš;e dostupna onima koji govore nekoliko jezika, dok viš;jezi ne tvrtke imaju bolju konkurentsku prednost od jednojezi nih.

Znači,

nastojmo o uvati i negovati naš; materinski jezik kako bismo ga prenijeli budućim generacijama, kojima će, kao i nama biti lakš;e uiti druge strane jezike. Vidimo konkretan primjer naš;ih ljudi koju su odlazili na privremeni rad u Republiku Hrvatsku, a kasnije u Austriju. Tamo su se mnogi susreli sa gradiš;ansko-hrvatskim i bilo im je puno lakš;e. A naš;im je ljudima lakš;e usvajati i njemački jezik. Jer od malih nogu znaju dva jezika.

Da,

ponekad nam je možda teško sjetiti se neke riječi i na našem;em materinskom, arhaičnom narječju, ali tada upitajmo naš;e roditelje ili bake i djedove, oni su živa enciklopedija i sigurno će nam u tome pomoći. I razvijajmo kod djece i mladih naviku govorenja materinskog jezika, jer to će im kasnije, pri učenju stranih jezika itekako pomoći. Znanstveno je dokazano.

Maria Lacchici